



ภู มิ ข อ ง
พ ร ะ ส กิ ท ำ ค ำ มั

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สมณที่ ๒ เป็นโณ ภิกษุใน
ศาสนานี้เป็นสกิทาคามีเพราะสังโยชน์ ๓ ลื่นไป เพราะความที่
ราคะ โทสะ และโมหะเบาบาง จะกลับมาสู่โลกนี้เพียงครั้ง
เดียวเท่านั้น ก็จะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย
นี่คือสมณที่ ๒ ในพระศาสนา





ภูมิของพระสงฆ์ทาคามี

๕๐๕

การได้พบพระแท่นภายใน คือ พระรัตนตรัย นับว่าได้พบกับสิ่งที่ประเสริฐที่สุด ถือเป็นทัสสนานุตตรียะ คือ การได้เห็นอันประเสริฐ พระแท่นภายในที่เราได้เข้าถึงนี้ สามารถปิดประตูอบายภูมิให้กับตัวเราได้ ใจของเราจะสูงส่งอยู่เสมอ และจะเป็นพลวปัจจัยให้เรามีสุดติภูมิเป็นที่ไปอย่างเดียว หากว่าปรารถนาอยากพบพระแท่นภายในซึ่งเป็นสิ่งที่เป็นอุดมมงคล ต้องทำใจให้หยุดนิ่ง หมั่นฝึกฝนอบรมใจให้สะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอ หยุดใจเป็นก็จะเห็นพระแท่นภายในที่เรียกว่า สมณานนฺจ ทสฺสนเอดมมงคล มุตฺตมํ การได้เห็นสมณะผู้สงบเป็นมงคลอันสูงสุด

พระลัมมาลัมพพุทธเจ้าตรัสไว้ใน จุลลสีหนาทสูตร ว่า

“กตโม จ ภิกฺขเว ทฺติโย สมโณ อธิ ภิกฺขเว ภิกฺขุ ตินฺนํ สยโณชนานํ ปริกฺขยา รากฺโกลโมหานํ ตนฺตฺตา สกทาคามี โทติ สกิทเว อิมํ โลกํ อาคนฺตฺวา ทุกฺขสฺสนนฺตํ กโรติ อयํ ภิกฺขเว ทฺติโย สมโณ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สมณะที่ ๒ เป็นโณน ภิกษุในศาสนานี้เป็นสกิทาคามีเพราะสังโยชน ๓ ล้วนไป เพราะความที่ราคะ โทสะ และโมหะเบาบาง จะกลับมาสู่โลกนี้เพียงครั้งเดียวเท่านั้น ก็จะทำที่สุดแห่งทุกข์ได้ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี่คือนิมณะที่ ๒ ในพระศาสนา”



ภูมิของพระสัททาคามี

๕๐๖

ความเป็นสมณะ หรือเป็นพระแท้ในทางพระพุทธศาสนา พระพุทธองค์ทรงสอนให้วัดกันที่ความสูงส่งของภูมิธรรม คือวัดกันที่ว่า ใครจะสามารถขจัดกิเลสอาสวะให้หลุดร่อนออกจากใจได้มากที่สุด ถ้าหากทำสังโยชน์ ๓ คือ ลักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา และสีลัพพตปรามาสให้หมดสิ้นออกจากใจได้ และเข้าถึงธรรมกายพระโสดาบัน หน้าตัก ๕ วา สูง ๕ วา ปรากฏชัดใสแจ่มอยู่ภายในตลอดเวลา ท่านเรียกว่า เป็นพระโสดาบันบุคคล ถ้าหากพอกจิตให้ละเอียดหนักเข้า นอกจากสังโยชน์ ๓ จะหมดสิ้นไปแล้ว ยังเข้าถึงและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมกายพระสัททาคามี หน้าตัก ๑๐ วา สูง ๑๐ วา สว่างไสวอยู่ภายในตลอดเวลา ส่งผลให้เป็นผู้มีราคะ โทสะ และโมหะเบาบางลงไป และจะกลับมาเกิดอีกเพียงชาติเดียวเท่านั้น ก็จะได้บรรลุมรรคธรรมอรหัต บุคคลผู้มีใจสูงส่งอย่างนี้ เรียกว่า สมณะที่ ๒ คือ พระสัททาคามีบุคคล

*สำหรับครั้งนี้ หลวงพ่อจะได้กล่าวถึงสมณะที่ ๒ ในพระพุทธศาสนา คือ เรื่องราวเกี่ยวกับพระสัททาคามีบุคคลว่ามีคุณวิเศษอย่างไรบ้าง และต้องฝึกฝนอบรมตนเองอย่างไร



ภูมิของพระสงฆ์ไทย

๕๐๓

จึงจะได้บรรลุลหรรณเป็นพระสงฆ์ไทยคามี โลกุตตรภูมิชั้นที่ ๒ นี้
มีนามว่า สกัทยาคามิโลกุตตรภูมิ

ปฏิบัติของท่านผู้ได้บรรลุลถึงโลกุตตรภูมิชั้นนี้ ต้องเป็น
ผู้ที่บำเพ็ญวิปัสสนากัมมัฏฐาน โดยผ่านโคตรภูและโสตาบัน-
โลกุตตรภูมิมาแล้ว มีความปรารถนาที่จะบรรลุลมรรคผลในชั้นนี้
จึงมีความเพียรอุตสาหะเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานต่อไปยังขึ้นไป
เมื่อบุญบารมีที่เคยอบรมสั่งสมไว้มีมากพอ และเมื่ออินทรีย์ทั้ง
๕ ถึงภาวะแก่กล้าเป็นอย่างดีแล้ว วิปัสสนาญาณชั้นต่างๆ ก็
เกิดขึ้นเรื่อยมาตามลำดับ ตั้งแต่อุทยัพพญาณเป็นต้นไป
จนถึงสังขารุเพกขาญาณ แต่ว่าสภาวะวิปัสสนาญาณเหล่านี้จะ
ปรากฏชัดเจนละเอียดแจ่มแจ้งกว่าสภาวะญาณ ในชั้นโสตาบัน-
โลกุตตรภูมิ

ศัพท์และภาษาธรรมะ ที่หลวงพ่อนำมาใช้เป็นหัวข้อ
วิปัสสนาในระดับชั้นต่างๆ นั้น พวกเราอาจฟังเข้าใจยากเล็กน้อย
เพราะขณะนี้เรากำลังคุยกันในระดับวิปัสสนาภูมิ ภูมิซึ่งต้อง
เห็นแจ้งด้วยธรรมจักขุ ผู้ที่จะรู้เห็นแจ่มแจ้งกันจริงๆ ต้อง
เข้าถึงพระธรรมกายให้ได้ก่อน เพราะวิปัสสนาภูมิเริ่มต้นที่เข้า
ถึงธรรมกายเท่านั้น ถ้าหากปฏิบัติธรรมจนเข้าถึงพระธรรมกาย
โคตรภูเป็นต้นไป ท่านจะใช้คำว่า วิปัสสนา คือ การเห็นแจ้ง
ด้วยธรรมจักขุ รู้แจ้งด้วยญาณทัสสนะของธรรมกาย สามารถ



ภุมิของพระสัทธาคามี

๕๐๘

พิจารณาเห็นไตรลักษณ์ คือ ความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา ไม่ใช่ตัวตนของสังขารร่างกาย คือ ชั้นที่ ๕ แล้วรู้แจ้งแทงตลอดไปถึงอายตนะ ๑๒ ธาตุ ๑๘ อินทรีย์ ๒๒ อริยสัจ ๔ และปัจจุสมุปบาท เราจะแตกฉานในธรรมะชั้นวิปัสสนาภุมิทั้ง ๖ อย่างนี้ ก็ต่อเมื่อได้เข้าถึงพระธรรมกายแล้วเท่านั้น

ขณะนี้ เราได้เริ่มศึกษาทั้งภาคปริยัติและปฏิบัติไปพร้อมๆ กัน ศึกษาเพื่อนำไปสู่ปฏิเวธ คือการรู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในธรรมทั้งหลาย เพราะฉะนั้นอย่าพึงเบื่อในการติดตามฟังธรรมะซึ่งเป็นโลกุตตรภุมิ พระสัทธาคามีนี้อาจเกิดอีกเพียงชาติเดียว ก็จะสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ซึ่งหลักในการอุบัติในภพใหม่ของท่านมีอยู่ ๕ ประเภท คือ

ประเภทที่ ๑ คือ ท่านที่เมื่อตอนเป็นมนุษย์ก็สำเร็จเป็นพระสัทธาคามีบุคคล ครั้นจุติไปเกิดเป็นเทวดาในเทวโลก แล้วหากกลับมาเกิดในมนุษย์โลกอีกครั้งหนึ่ง ก็จะบรรลอรหัตตผลสำเร็จเป็นพระอรหันต์ และดับขันธเข้าสู่พระนิพพานในมนุษย์โลกนี้เอง

ประเภทที่ ๒ คือ ท่านที่สำเร็จเป็นพระสัทธาคามีในมนุษย์โลกนี้เอง แล้วทำความเพียรต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งจนกระทั่งได้บรรลอรหัตตผล และดับขันธเข้าสู่พระนิพพาน



ภูมิของพระสัททาคามี

๕๐๕

ในขณะที่อยู่ในมนุษยโลกนี้เอง

ประเภทที่ ๓ คือ ท่านที่เป็นพระสัททาคามีตั้งแต่ตอนยังเป็นมนุษย์ เมื่อจุติเป็นเทวดาก็เจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานต่อจนได้บรรลุอรหัตตผลในเทวโลก ไม่ต้องกลับมาเป็นมนุษย์อีก

ประเภทที่ ๔ คือ เทวดาที่ได้สำเร็จเป็นพระสัททาคามีบุคคลในสวรรค์ แล้วเจริญวิปัสสนากัมมัฏฐานต่อ จนกระทั่งได้บรรลุอรหัตตผล และดับขันธเข้าสู่พระนิพพานในเทวโลกนั้น

ประเภทที่ ๕ คือ ท่านที่สำเร็จเป็นพระสัททาคามีตอนเป็นเทวดา แต่ครั้งหมดยุขภัยก็จุติมาเกิดในมนุษยโลก แล้วบุญในตัวที่ทำไว้ จะเป็นดวงบุญดวงบารมีที่เต็มเปี่ยม เมื่อตั้งใจปฏิบัติธรรมก็สามารถหยุดใจได้ บรรลุกายธรรมอรหัตเป็นพระอรหันต์ และเข้าพระนิพพานในมนุษยโลกนี้

ตามปกติแล้ว กิเลสอาสวะจะไม่เกิดขึ้นแก่พระสัททาคามีบ่อยๆ เหมือนบังเกิดแก่ปุถุชนผู้ท่องเที่ยวอยู่ในวัฏฏะทั่วไป แต่จะเกิดขึ้นเป็นช่วงห่างๆ เกิดเป็นครั้งเป็นคราว และเมื่อเกิดขึ้นก็ไม่มีโทษร้ายแรง ไม่ถึงกับกระทำความผิดมนองการให้กับท่าน ถึงแม้กิเลสต่างๆ ซึ่งท่านเรียกว่า สังโยชน์เบื้องสูงจะยังคงอยู่ แต่ก็เบาบางมากเหมือนหมอกจางๆ หรือเหมือนแมลงภู่ที่เคล้าคลึงเกสร แต่ไม่เคยย่ำยิดดอกไม้ให้บอบช้ำ ฉะนั้น



ภูมิของพระสกิทาคามี

๕๑๐

ในสมัยพุทธกาล มีผู้ได้บรรลุลหรรณเป็นพระสกิทาคามีกันมาก ที่มีปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกก็มีหลายแห่ง และที่ได้บรรลุลหรรณเป็นพระโสดาบันก็มาก หรือไม่ว่าผ่านไปถึงชั้นบรรลุลหรรณเป็นพระอรหันต์ก็มีไม่น้อย สำหรับตัวอย่างของผู้ที่ได้บรรลุลหรรณเป็นพระสกิทาคามี แล้วไปเสวยทิพยสมบัติในสวรรค์ก็คือ ลูกสาวคนเล็กของท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี เรื่องของนางมีอยู่ว่า ลูกสาวคนโตของท่านเศรษฐี ตั้งแต่มหาสุกัถา จุฬสุกัถา ต่างบรรลุลหรรณเป็นพระโสดาบัน เมื่อถึงเวลานางทั้งสองได้แต่งงาน และแยกย้ายครอบครัวไปอยู่กับสามี

ส่วนลูกสาวคนเล็กชื่อ สุมณา เมื่อมาทำหน้าที่ช่วยพ่อ จัดภัตตาหารถวายพระ นางมีโอกาสดฟังธรรมและได้บรรลุลหรรณที่สูงกว่าพ่อ ก่อนที่นางจะเสียชีวิตเศรษฐีผู้เป็นพ่อได้มาเยี่ยม นางเรียกท่านเศรษฐีว่า “น้องชาย” เศรษฐีถามว่า “ลูกเพ้อหรือ” นางตอบว่า “ไม่ได้เพ้อ น้องชาย” จากนั้นนางก็ละสังขารไปบังเกิดเป็นเทพนารีอริยบุคคล เสวยสุขอยู่ในสวรรค์ชั้นดุสิต ทั้งเพียงคำว่า “น้องชาย” เป็นปริศนาให้กับท่านเศรษฐี ท่านจึงต้องไปกราบทูลถามพระบรมศาสดา พระลัมมาลัมพุทธเจ้าทรงพยากรณ์ว่า ลูกสาวของท่านเศรษฐีนั้นไม่ได้เพ้อ ถึงแม้จะถูกความเจ็บป่วยรุมเร้า แต่มีสติสัมปชัญญะบริบูรณ์ ที่นางเรียกท่านเศรษฐีว่า น้องชาย เพราะท่านเศรษฐีได้บรรลุลหรรณเพียง



ภุมิของพระสัทธาคามี

๕๑๑

ชั้นพระโสธบัน แต่นางได้เป็นสัทธาคามีอริยบุคคล ในทางธรรม
นางจึงมีศักดิ์เป็นพี่

นี่เป็นตัวอย่างของพระสัทธาคามีบุคคลและสัทธาคามีภุมิ
การจะได้เป็นพระสัทธาคามีบุคคล ต้องตั้งใจปฏิบัติให้เข้าถึง
พระธรรมกายสัทธาคามี โดยผ่านการเข้าถึงดวงธรรมภายใน
กายภายในต่างๆ ตั้งแต่กายมนุษย์ละเอียด กายทิพย์ กายรูปพรหม
กายอรูปพรหม จนถึงกายธรรมโคตรภู กายธรรมพระโสธบัน
และถึงกายธรรมพระสัทธาคามี ละสังโยชน์เบื้องต่ำได้ ๒ อย่าง
มีราคะ ปฏิฆะเบาบาง ซึ่งทั้งหมดนี้ต้องอาศัยการหยุดใจ
เพราะฉะนั้นหยุดจึงเป็นตัวสำเร็จ ให้ทุกท่านหมั่นหยุดใจไว้ที่
ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้ได้ตลอดเวลา

